

Dôvodová správa

ku Správe o vyhotovení žiadosti o technickú pomoc ELENA

Zastupiteľstvo Košického samosprávneho kraja dňa 19. októbra 2015 uznesením č. 273/2015 schválilo zapojenie sa KSK do programu technickej pomoci ELENA. Dňa 31. októbra 2015 nadobudla účinnosť zmluva o dielo medzi KSK a RegioEnergy n.o., Košice, ktorej predmetom bolo vypracovanie kompletnej žiadosti o technickú pomoc ELENA. Od tohto dátumu sa začal oficiálny proces prípravy žiadosti o technickú pomoc ELENA (ďalej len „TP ELENA“).

Proces prípravy žiadosti bol rozdelený do dvoch etáp:

1. príprava Pre-Application - predbežnej prihlášky do programu ELENA
2. príprava Application - úradnej žiadosti o technickú pomoc a jej odoslanie Európskej investičnej banke (ďalej len „EIB“)

1. príprava Pre-Application - súčasťou tejto etapy bolo rokovanie s 12 mestami a 2 združeniami obcí ako partnermi o ich zapojení sa do ELENY, ako aj pripojenie sa KSK k Dohovoru primátorov a starostov ako koordinátora. V spolupráci s partnermi boli predbežne identifikované projektové aktivity a realizovaný výber budov. Na základe toho bola predžiadost' podaná 21. apríla 2016, po jej schválení sme boli 3. mája 2016 vyzvaní na vypracovanie „ostrej“ žiadosti.

2. príprava Application – spočívala v zisťovaní, špecifikácii a kompletizácii vstupných dát najmä z budov, ktoré boli navrhnuté do technickej prípravy v rámci ELENY. KSK navrhol realizáciu investičných aktivít v budovách 5-tich školských internátov (A. Garbana, Považská, Medická, Športové gymnázium a Hotelová akadémia SNV) a 4 polikliník (len fotovoltika). Mestá a obce budú realizovať investície v budovách škôl, kultúrnych inštitúcií, administratívy, na verejnom osvetlení a OZE.

Základné typy investícií predstavujú: zmeny spôsobu vykurovania budov s využitím OZE, ich zateplenie, výmena otvorových konštrukcií, zateplenie striech a najnižších podlaží, termostatizácia, hydraulické vyregulovanie vykurovacích sústav, zavedenie diaľkového prenosu spotrieb energií a ich následné vyhodnocovanie za účelom zníženia primárnej energie, investície do verejného osvetlenia s využitím inovatívnych a zelených prvkov a riadenia.

Financovanie investícií, ku ktorým sa KSK spolu so svojimi partnermi zaviazal, bude realizované z viacerých zdrojov, prostredníctvom štrukturálnych fondov EÚ, bankovým financovaním, využitím úveru z EIB resp. Európskej banky pre obnovu a rozvoj, postupne sa uplatňujúcou metódou PPP alebo EPC projektov, či z vlastných zdrojov kraja a samospráv.

Kompletizácia žiadosti bola ukončená koncom mája 2017 a žiadost' bola predložená na rokovanie vedenia KSK, ktoré ju schválilo a doporučilo prejednať jej odoslanie Zastupiteľstvom KSK.

Žiadost' (formulár zverejnený na webovej stránke EIB) predstavuje cca 22-stránkový materiál, ktorý syntetickým spôsobom popisuje plánované etapy a aktivity implementácie procesu technickej pomoci.

Vlastná žiadosť sa skladá z niekoľkých častí:

1. Identifikácia a situácia žiadateľa

Obsahuje popis žiadateľa, typ miestneho orgánu/verejného subjektu, stav prípravy koncepčných dokumentov kraja a miest v sektore energetickej efektívnosti (ďalej EE) a obnoviteľných zdrojov energie (OZE),

2. Prezentácia implementácie investičného programu

Košický samosprávny kraj bude mať hlavnú úlohu a zodpovednosť v riadení programu technickej pomoci ELENA. Bude zmluvným partnerom implementácie technickej pomoci ELENA, zriaďovateľom Implementačnej jednotky, ktorá bude koordinovať prípravu zvolených aktivít a riadiť čerpanie pridelených finančných zdrojov. KSK tiež bude kontaktným bodom pre Európsku komisiu a Európsku investičnú banku. Pre KSK a jeho partnerov budú v priebehu 3 rokov počas prijímania technickej pomoci zo strany EIB v rámci ich rozpočtov vyčlenené finančné prostriedky, potrebné k spolufinancovaniu plánovaných nákladov, uvedených v Prílohe 1 - Zoznam investícií zaradených do programu.

Košický samosprávny kraj v rámci implementácie technickej pomoci ELENA zabezpečí vedenie rokovaní s EIB vo všetkých záležitostiach týkajúcich sa tohto partnerstva a implementácie technickej pomoci ELENA. Ako subjekt zodpovedný za riadenie programu technickej pomoci ELENA v prípade schválenia žiadosti uzatvorí Zmluvu o poskytovaní služieb implementácie projektu (Contract for project development services) s EIB. V jeho kompetencii bude aj vedenie účtovnej agendy a správa archívu Partnerstva počas obdobia implementácie technickej pomoci ELENA ako aj v období 10 rokov po jeho ukončení. Prostredníctvom KSK dôjde aj k realizácii platieb a k ďalším úkonom v rámci zastupovania Partnerstva počas implementácie technickej pomoci ELENA po uzatvorení Zmluvy.

Z hľadiska zodpovednosti a riadenia technickej pomoci ELENA v rámci Košického regiónu bude systém riadenia obsahovať v rámci Úradu KSK, jeho Referátu energetiky, Implementačnú jednotku, ktorú budú zastrešovať dvaja zamestnanci v zložení: manažér implementácie programu ELENA a asistent. Implementačná jednotka bude zodpovedným subjektom za celkovú koordináciu všetkých činností realizovaných v rámci investičných programov. Jej úlohou bude zadávanie, koordinácia a kontrola činnosti dodávateľa „technicko-poradenských služieb ELENA“, v skratke Poradca. Bude tiež zabezpečovať monitoring a komunikáciu s EIB. V jej kompetencii bude preberanie dodávok a výstupov. Za Košický samosprávny kraj bude Európskej investičnej banke podávať reporty a deklarovať progres projektu.

3. Popis plánovaného investičného programu

Súbor navrhovaných investičných aktivít na budovách a verejnom osvetlení kraja a samospráv prinesie výrazné úspory energií a zníženie zaťaženia ovzdušia v regióne. Investície sa budú realizovať na budovách lokálnych samospráv a samosprávneho kraja, akými sú školy, kultúrne inštitúcie, verejné budovy – administratívne centrá, na verejnom osvetlení a zemských geotermálnych zdrojoch. Základné typy investícií predstavujú: zmeny spôsobu vykurovania budov s využitím OZE, ich zateplenie, výmena otvorových konštrukcií, zateplenie striech a najnižších podlaží, termostatizácia, hydraulické vyregulovanie vykurovacích sústav, zavedenie diaľkového prenosu spotrieb energií a ich následné vyhodnocovanie za účelom zníženia primárnej energie, investície do verejného osvetlenia s využitím inovatívnych a zelených prvkov a riadenia. Investície, ku ktorým sa KSK spolu so

svojimi partnermi zaviazhe, budú financované z viacerých zdrojov, prostredníctvom štrukturálnych fondov EÚ, bankovým financovaním, využitím úveru z EIB resp. Európskej banky pre obnovu a rozvoj, postupne sa uplatňujúcou metódou PPP alebo EPC projektov, či z vlastných zdrojov kraja a samospráv. Dominantný prístup v rámci realizácie investičného programu bude prístup ESCO (Energy Service Company), teda využitím poskytovateľov energetických služieb.

4. Očakávané výsledky:

Cieľom je spojiť rozptýlené miestne projekty do systematických investícií a zabezpečiť ich financovateľnosť, keďže zatiaľ na Slovensku nie je veľká skúsenosť s koordinovanou spoluprácou miest a obcí vo sfére energetickej efektívnosti a OZE.

Cieľom partnerstva je dosiahnuť celkom za Program tieto parametre:

- a) energetická efektívnosť: celková ročná úspora energie - 6 167,10 MWh
- b) celkové ročné zníženie CO₂ emisií - 1 296,50 t/rok
- c) investície do OZE: predpokladaný výkon inštalovaných zariadení rámci OZE - 80 kW/rok
- d) predpokladaná úspora CO₂ v ekv. t/rok - 13,36 t/rok

5. Predpokladané celkové investičné náklady

KSK a jeho partneri plánujú v najbližšej budúcnosti investície do verejných budov a osvetlenia v rámci tohto projektu v celkovej hodnote 72 295 440 EUR, z čoho 144 000 EUR zodpovedá investíciám v rámci obnoviteľných zdrojov energie (OZE), primárne fotovoltaických (PV), a asi 68 130 000 EUR zodpovedá investíciám v rámci energetickej efektívnosti (EE). Všetky údaje sú uvádzané s DPH, keďže žiadateľ nie je platcom DPH, a teda si nemôže nárokovať na jej vrátenie.

Aktivita	EE investície	OZE investície	celkové investície
Zníženie energetickej náročnosti vo verejných budovách – rekonštrukcia budov	68 058 000	-	68 058 000
Diverzifikácia energetickej náročnosti energetického zdroja - zelená energia: fotovoltaika – fotovoltaické panely na strechách	-	144 000	144 000
Zníženie energetickej náročnosti vo verejnom osvetlení a zároveň zníženie emisií CO ₂	4 021 440	-	4 021 440
CELKOM	72 079 440	144 000	72 223 440

6. Predbežný plán financovania a finančné zdôvodnenie investičného programu

Pretože investičné priority nezapadajú do zamerania štrukturálnej pomoci EŠIF, na ktoré budú vyhlasované výzvy, preto sa program orientuje prevažne na externé financovanie bankami a prostredníctvom využitia tretej strany. Vlastné zdroje územných samospráv, ako aj samosprávneho kraja, sú limitované; verejný sektor dokáže financovať investície väčšieho rozsahu len v nízkej miere, preto sa pri realizácii programu bude obracať práve na externé financovanie. Počas prípravy investičného programu prebehli rokovania so súkromným a

bankovým sektorom a tie potvrdili, že bankovní ako aj súkromní investori majú záujem participovať na investíciách vedúcich k znižovaniu energetickej náročnosti a využívaniu OZE. Viacero potenciálnych bánk deklarovalo záujem sa podieľať na financovaní jednotlivých investičných akcií pre KSK či samospráv. KSK už v minulosti čerpal úver z EIB a zo Slovenskej sporiteľne a.s. na obnovu cestnej infraštruktúry, a v súčasnosti opäť čerpá úver z EIB na rozvoj ciest II. a III. triedy, opravy mostov a modernizáciu sociálnych zariadení, z čoho vyplýva, že je pre bankový domáci aj zahraničný sektor dôveryhodným partnerom. Existuje preto silný predpoklad, že časť investícií bude financovaná z bankových úverov slovenských alebo európskych bánk. Prvotná analýza preukázala, že kraj ako aj partnerské samosprávy zapojené do prípravy žiadosti majú zdravé financovanie a sú schopné splácať svoje pohľadávky v zmysle platných zmlúv.

Pri financovaní investícií generovaných programom ELENA bude využité aj financovanie tretej strany EPC, resp. PPP financovanie, a to podľa okolností najvhodnejších v danom čase pre konkrétneho investora. Finanční partneri boli predbežne identifikovaní, bola s nimi nadviazaná spolupráca, avšak zatiaľ neboli prijaté žiadne dohody alebo záväzky vyplývajúce z týchto vzťahov.

7. Predbežný harmonogram realizácie investičného programu

Predpoklad začiatku investičného programu je júl 2018, pričom všetky investície budú zazmluvnené do 3 rokov odo dňa podpisu zmluvy medzi EIB a prijímateľom:

- Start day – 01. 07. 2018
- End day – 30. 06. 2021

Časové míľniky na meranie očakávaného pákového efektu:

- do 30.6.2018 – výber a podpis zmluvy s implementačným Poradcom
- do 1.7.2018 – založená Implementačná jednotka, podpísaná zmluva o technickej pomoci s EIB – podpis dohody o financovaní medzi EIB a KSK, začiatok čerpania technickej pomoci
- 1.7.2018 – 30.6.2021 (3 roky) - realizácia technickej pomoci, priebežný monitoring
- 30.6.2021 – ukončenie čerpania pomoci, ukončenie financovania implementačnej jednotky z TP, záverečná monitorovacia správa
- 30.6.2022 – 1. následná monitorovacia správa
- 30.6.2023 – 2. následná monitorovacia správa
- 30.6.2024 – 3. následná monitorovacia správa

8. Požadované finančné prostriedky z technickej pomoci ELENA

Celkové oprávnené náklady na technickú pomoc ELENA: 1 405 461 Eur

Požadovaná technická pomoc ELENA: 1 264 915 Eur (90% TEC)

Vlastné zdroje: 140 546 Eur (10% TEC)

Uvedené sumy sú vrátane DPH, nakoľko KSK ani jeho partneri nie sú platcami DPH.

Prílohy:

1. Zoznam investícií zaradených do programu

V Košiciach, 12. októbra 2017

Vyhotovil: RNDr. Milan Husár